

شرائط اشتراك :
سنه لکي ۳۰ ، التي آيلني
۲۰ غرو سهر

ممالك اجنيه ايجون :
سنه لکي ۱۰ التي آيلني ۶ فرائقدر . اعلانات
ايجون اداره مأموري محمد ذهني بکه مراجعت ايتليدر .

۴ اغستوس افرنجي

۱۹۱۰

۲۲ تموز ۱۳۲۶

صاحب امتیازی :
شهبندر زاده قلبهلی
امیر علمي

اداره و تحریر محلی :
جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه در .
مخابرات صاحب امتیاز ايله جریان ایتلیدر .

نسخه سی هر پرده

۲۰ باره در .

وَأَعِزَّ مَوْلَانَا فِي هَذِهِ نَسْرًا : إِنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نَارٍ وَفَعَّلْنَاهُ نَارًا

۲۸ رجب ۳۲۸

شی ایسه ده ، بر استقراضی قبول ویا رد ایدنهك
« عامه ناس » اولدیندی ده اونو تامایلدر .

اگر دها امون دیدیکن شرائط و تأمینات
کوترمه مکدن وایسته نیان خباله آز فائض ویرمکدن
عبارت ایسه ، اصحاب سرمایه ، یعنی فرانز خلق
هیئت مالیه نك [یعنی انحصار سندیه نك] اختطاری
ویا خود کندی ، ملاحظه لری نتیجه سنده تهلکینی کورده رك
پاره اعطاسندن استنکاف ایدرلر .

دیمك كه موفقیت مطلوب ایسه ، عثمانی تحویلانتك
باعث رغبتی اولان قوتوروله طوقوغاتی لازم اولدیندی
كرك عثمانی حكومتك وكرك طالب اقراض اولان
هیئتلك اكلاماسی ایجاب ایدر .

بنابرین ، جای بحث اولدینی اوزره ، بکی استقراضك
تأمینات اجرایی ممکن برایش کورمه میلدیر .

« تان » غرضه نك نره دن ترشح ایدلیکنك
تعییننده مشکلات چکیده یں اشو تفریاندن ، مالیه
ناظر نك نه قدر مهم بر مبارزه یه ونه درجه جدیت
واقتدار ارائه سنه محكوم اولدینی نظاهر ایتمکده در .
یونی تفر ایدر نك ا که اسلری نده تصریح ایجاب
ایدرسه ایدره ز ا عثمانی اقتصادیا نه قدر مهلك بر
شریه اورمه عزم ایدکاری نمایان اولقمده دركه بوندن
بو یوك برنا نك ورك اولاماز .

فرانسه نه بولان عظیم سرمایه لرك وطن عثمانی به
سربسته کیرمه سنه بر « انحصار - سندیه » هیتی
مانع اولمه چالیشیور . تان ، ایسه دیون عمومی
قاریشماز سنه ، استقراضك تحت تأمیننده اولمادینی
آکلده رقی ، فرانسه اهالی نیی پاره اعطاسندن منعه
واقکار عمومی نیی تدبیه چالیشیور . استقراضی عمومی
موجب بر اصولك قبوله متوقف بر اقی ایستیور .
تأمینات ، قارشواق ، خدمت ، مأمور استخدا نیی
وسائره کی طولامیاجلی اسملره ایدماری سنوی
[۱۳۰۰۰۰] لیرایه چیقارلا واستقراضك تأدیة
کامله سنه قدر دوام ایدمچکی ایچون ملیونلرک لیرانك
فائضی دیمك اولان مبالغه یکی یکی مبالغه علاوه اتمك
ایستیور . تعبر آخرله اقتصادیا نرینه وصایت آلتنده
طوتولقمده ، خزینة ملیه منر اضرار ایدلیکده دوام
اولونق ایستنیلیور .

مالیه ناظر نك انحصار جیلر آره سنده جدال بو
قدرله قالمیجقدر ، تان کی هر هوان

مخلوقدر ، یوقسه بر وجود ازلی به مربوط می در ؟

بشریت بو سؤاللری ، تفکره باشلا دینی دقیقه دن
بری کندی کندینه سرور دینه هیچ شبهه یوقدر .

اشکال عیدیه ایله پک اسکی زمانلردن بری میدان
تنبه دولاشان بو سؤاللره افلاطون وارسلو کی
اك بو یوك فیلسوفلرک ویردیکی جواب : كرك جناب
حقك ، كرك مایه عالمك ، بر بریته مایه خسد ایکی
وجود حقیقی اولارق ، ازلی قدیم اولدیفیدر .

هرایکسته کوره عالم مخلوق دکلدر . جناب حق ،
عالی خلق دکل ، تخفیم ایشدر . بو فکر ارسلوده
غایت مصرح و قطعیدر . افلاطونك بعض شاگردانی
ایسه ، استاذلریك مساکندن ثبوت استدلال
ایدلیه چکینی ادعا ایشادر .

هر زمانك مادیونه کوره عالم قدیم ، غیر مخلوق
وبذاته ازلیاً موجوددر . ذهنیونه کوره بو عالم ظل
وهمدن عبارت اولوب یالکیز معنا یعنی جناب حق
موجوددر .

روحانیونه کوره بو عالمی جناب حق عدمدن خلق

تصادف ایدمچك وپك چوق اوغراشمنه مجبور اولاجق .
چاود پك ، عثمانی حكومتنه ایدلیهك اقراضلرک برسدیه
طرفندن ، انحصار و امتیاز طریقیه اجراسنه راضی
اولامازدی ، چونكه بویه بر حاله راضی اولیش شو
دور مشروطیتنه دخی استغلال اقتصادی اوستدیه نك
امر و کینه فدا اتمك اولوردی .

ایلك استقراضده ایشك ایچنه دیون عمومی نیی
قاریشدرنامق ، شرف مالی دولت ایچون بر مؤسسه نك
کفایتنه افتخار اتممك صورتیه چاود پك بو یوك برخطوه
آندی ، و مهم بر موفقیت قازاندی . کنج ناظر ك شو
حرکتی ، تورکیایی یوانه آیدسانلرک ایشنه کله شدی .

وامین ایدك که ایکنی برخطوده ناظر ك پای عزم و ثباته
نیجه انکالر طولاشدر بریلاجق . چاود پك بو دفعه کی
سیاحتی ، مؤسسات مالیه نك ماسکینی آتالرینه سبب
اولدی . تان غرضه یی ، کنج ناظر نك ایلك هیوی
ایدیور . کنج ناظر ك سیاحتنده استقراض مقصدی
اولمادینی حقیقه بیاناتك سیاستدن عبارت اولدینی وسائری
درمیانن صوکر « تان » دیورک : کنج تورك فرقه -
سی مالیه ناظر نك ممکن مرتبه آز تأمینات مخصوصه
و آز فائض ویردرک استقراض عقدینه چالیشمه سنی پك
کوزل آکلرز . حتی شیدی یه قدر تورکیایه اقراضنده
بولونان هیئت مالیه نك وسایندن قوتولمه چالیشمه سنی
تقدید ایدره ز ، وراسی حیدر .

کنج تورك فرقه سی ، کندینه ماضی مشغولی
اختطار ایدن دیون عمومی به قارشو بو یوك بر نفرت بله یور .
بز بو حسی ، اقراطرورانه بولایز . انک کنج تورکیا
اعتراف ایدلیرک بو اداره ، ماضیده کی عثمانی فوضای
مالیه نك بر نتیجه سی ایدی

دیون عمومی اداره نك عدم تشکیلی ، تورکیا
ایچون نلافیسی غیر ممکن بر ضرر اولوردی ، زیرا
نتایج طبیعیه سی حد غایبه قدر بر ایلجق حال افلاسك ،
وطن عثمانی قلیاً محو اتمه چکینی کیم تأمین
ایدیلیر ؟

تان بو سوزلری متعاقب کنج تورکیا حقیقه بعض
مدایح سردن صوکر اصل سوبله مک ایستدیک نقطه یی
شوصورتله اوکه وریور :

« لکن برنجی موفقیتی مالیه ناظر نرینه سر مست
خبر ایدمه ایدر . اقراضه طالب اولان باشمرك
کترتی یوزندن دها امون شرائطله پاره بولنی او . بر

شیمدی به قر اجرایی ممکن اولان تجربه لره مؤیددر .

بو تجربه لره کوره و قدرة یی بر فکر نهائی و بر عدد
صحیح کی کورمك ضروری ایسه ده بویه بر رؤیتك
« حکمة و منطقاً » پك مشوش اولدینی ده میدانددر .

تصوفه کوره جبروت دخی و ذات « عنوانه
مستحق دکلدر . بومعنا ده ذات ، غیرك موجودیتنه
افتقاردن منز دیمکدر . شو حاله جبروت ، ذات
نامی آلاماز .

عالم حادثاته تصوف ، عالم ناسوت ، مثال دیمکده در .
بو عالم حقیقه فن ایله حکمت و تصوفك نظرلری شو
نقطه ده برله شورک : عالم حادثات ، محولات مادیه دن
توالی الوان و اشکال دن عبارت و بواعبارله بر حقیقتك
الوان و اشکالیدر .

خلقت ، تشان ، تکامل

وحدت و ثنویت

بو عالم قدیم می در ؟ حادث می در ؟ عدمدن می

و خزینة نك شایان استکراه بر شکله اضرائی سوزنده
نجلی ساز اولوردی .

مثلا بر استقراضه مقابل ، متعدد ولایت ولولرک
اعشاری قارشولق کوسته زیلردی ، شو قدرک بوقارشولمك
تحت تأمینة آلیمناسی ایچون ، جیایی ، تحصیلی دیون عمومی
طرفندن اجرایی طلب اولونوردی . وجیایت مصرف اوله رقی
اخیاناً موجوددن فضلہ استخدام اولونه جق مأمورلرک
مقاش و مصارفه مقابل ، مبالغ مستقرضه ایله متناسب
طوپدن بر مبلنه [غالباً مستقرضاتك یوزده بیی] باغلا -
نشدرك بو سوزوتله شیمدی به قدر عقد اولان متعدد
استقراضات قارشولق نرندن خزینة عثمانیه دن دیون عمومی نك
هر سنه آلدینی مبلغ :

۱۳۰،۰۰۰ عثمانی لیراسی

کی عظیم بریکونه بالغ اولمدر . دیون عمومی اداره نك
مصارف عمومی سنویه سی ایسه :

۶۰۰،۰۰۰ عثمانی لیراسی متجاوز

اولمله بو لزومسز اداره ایچون مصارف عمومی و مبالغ
مستقرضه یوزده بیی نامیه هر سنه زوالی خزینة من :

۷۳۰،۰۰۰ عثمانی لیراسی

یعنی تخمیناً ۱۷ ملیون فرانق ویرمکده در ! حالوکه
بومبلغ عظیم قارشولق کوسته برله جك اولورسه ملیونلره
لیرا استقراضی ممکن ایکن بو پاره لر ، اورویا رجال
اقتصادینك طولون مماشلرینه ، سفاهت اطلاعاته شایان
مصارفانه ۱۰ تری نك هیچ برضیت علمی و اقتصادیه سی
اولمیان وار رجال کوزده لردن عبارت اجنبی ارکان
مأمورینه وریلیور .

ملنه بو قدر عظیم بررخنه آجان اداره زائله منفوره به
اعتت اولوقمایه جق بر زبان متعجب واریدی در ، بیلم .

مالیه ناظر ق وظیفه مهمه سی چاود پك تودیع ایدلیکی
وقت ، ایسته اقتصادیا نر بو درجه مذنب و مؤسف بر
حاله ایدی . باشنده اورویا اقتصادیا نر اولارق ، هر
صاحب انصاف بوغیور ، مقتدر و جیتی ناظری آتیشلا یوردی .
لکن بر امین ایدك که مطمح نظری تأمین منفعت
مندیه دن ، اعلای اعتبار مالمیزدن باشقه برشی اولمیان بو
کنج ناظر ، دها ایلك خطوه لرنده دهمی نیل مانه لره

برنجی کتاب

فون جدید اعتبارله

عالم

باقیایره ملکوت و ارواح ، جبروتینك صفاة اساسیه سی
حکمنده قابلر .

فونک بو خصوصه کی نظریاتی دخی بر صورت قطعیه ده
ممن ذلک ، قدرة و ماده آری آری شیلر کوریلیرور ،
و فن بو عالمی تدویر و تدبیر ایدن کیم قوتك تراید
و تناقصدن مبری اولدیندی ، قوه و قدرة متبادلاً تحول
ایدوب فقط ضیاعه اوغر امدادینی ادعا ایلیرور . بوا . عا .

بوسوزك معناسى بويوكدر، باشنه برصاريق صارمش، برمدرسه به قيد ايديله بيلمش، دها قديمى بر طالع ياماق اولمش نه قىر آدم وار ايسه، وعظ قيلمق ينى امتى ارشاد وايقاظ ايله مك دها طوغرىسى جراتمك اوزره اطراف واكتافه طاغيلمقده ايدى.

بو احوال غريبه يالكرز وطن عثمانى به خاص اولماوب وعظ ايشى عالم اسلامك هر نقطه سنده آز جوق بو يولده جريان ايتكمده ايدى. ايشته بويولسز - لقارلك ثمره مشئومه سى دركه اساس اجتماعياتى «وان ليس للانسان الا ماسى» دستور قدسى اولان بو دين جليل منسوبلارنىك قسم عظيم سنده مشئوم ر «جبريه Fatalisme» مسلكى پيدا اولدى. فقر دنيوى نك، مؤدى كفر اولاييله چكى فرمان بويولمش اينك، جبريه فكرلارنىك توليد ايتديكى تبالك، فقر وسفالت عموميه يى باعث اولدقندن ماعداء، فقر وسفالت عادت ديدنارلغه وبر نوع فضيلته علامت صاييلر اولدى. بو احوالك غواملندن برى ده جاهل واعظلر، بولسز واعظلر اولديقتن اصلاحى ده يته واعظلر وواعظلر واسطه سيله اولاجنى طبيعيدر. عجباً وعظ وواعظلرى اصلاح اينچون نه ياييلدى؟

ذات فضيلتايلى بيلرى مقام علياى مشيخى اشغال ايدى. هنوز اوج بش كرن اولديقتن بو قدر قيصه بر مدتده امور جسيمة علميه نك بردن اصلاحنه انتظار. بر تيمى محال اولوردى، لكن بر فنا لك كوكندن سو كولو آبىمانى بكن اولمادى زمانلر، تحديد تاثيراتنه چالشمق ايجاب ايدر. بو امتك تنوير افكارينه خادم دين جليله نك بوتون علويات وحكمياتى يار واغياره افهامه مقتدر واعظلر يتشدير. مك زمانه وحقى اوزونجه زمانه متوققدر. وعظ ايديله چك مباحثكده بوتون وضوع وتقصيلايه عيى

چاليدىغى احوال اشيا، امردن باشقه برشى دكلدر. بوراده دين اسلام ايله علوم وفنون وحكميات ساله متفقيدر. يالكرز تعبيرلرده فرق وار. تصوف، اشياى متصرف اولان قدرته، اشياى حقيقته مودوع اولان امردر، دييور. امر، ازلى، ابدى وديوميدر. فن، بوقدرته قانون دييور.

اعتراف ايدرزكه دين اسلامى فكر تزيين بزينه فكر توحيدى به ارجاع ايديشم جوق كسه اينچون بادي توجب اولور. فى الواقع وحدت وجودك علميه بر صورته سوء افهام واستعمالى فكر انو هيتى بوتون بوتون نحو ايديله چكى كى عادى بت برستك دى سبب اولاييلر. بوندناشى علماء اسلام بوجهى ارباب تميزه بيرافرق تزييه جهته فضله اهميت ويردبلر. باخصوص كه خنابله ده «مشخصه» و «مشبه» كى فكر الوهيتى چيغرنندن چقه ساره جق مذهب باطله ظهورى علمايه بك زياده احتياطلى بولونمق لزومى كوسترمشدر.

مابعدى وار

استبداد نهدر؟ عجباً خاقان مدفوعك شخص سندن عبارت مى در؟ خاير! استبداد، اويلاه منفور بر شخص معنوى ايدى كه اوشخصيتك باشى سلطان جائر تشكيل ايتسه بيله جسدى صنوف مختلفه به منسوب آدملى ميدانه كتيريوردى....

نه ايسه، او مشئوم ماضى يى براقلم، حاله و استقباله باقلم. انسانلر، وعظ وتسنيه، ارشاد وايقاظه محتاجدرلر، شهون مباركه ده بواجتاجى دها شسته حس ايتك بزه عادت اولمشدر. اهل اسلامده بو وظيفه يى واعظلر ايفا ايديور.

شيخ الاسلام افندى حضر تلى! برامته خطاب ايتك، بر امتك رفاه وسعادتى، راستى وجدانى تامين ايدمك سوزلر سويله مك نه قدر نازك نه قدر مهم، بروظيفه اولديقتى ذات فضيلتايلى بكنز تقدير بويولر سكرز. عجباً بومبجل ومقدس وظيفه يى نه صورتله ايفا ايديوروز؟ عجباً بوظيفه يى ايفا ايدمك چك كافي مقدارده ذات وارمى در؟ وعظ نهدر؟ واعظ نهدر، كال نأثرله سويله به چكزكه بوسؤالا، به ريه بيله چكز جوابلر همزى دلخون ايدمك چك ماهيتده در. اينكى سهدر، باب مشيخنده بومشله مهمه هيچ دوشونولمى، بو باده هيچ بر تثبيت كورولمى. اوتدن برى قبول ايدلمش بر اصول مؤسسه كوره، واعظ، لك صنعت، وعظ بر نوع مدار ميبشت ايدى. يعنى وعظ خصوصنده كى غايه ومقصد قدسى چوقدن برى اونودولمش بر كيفيت اولوب ايش، تحصيل ايله مشغول يارم خواجه لره وحقى چومزلره خرجاتى تداركى مسئله سى اولمشدى. برواعظ اينچون عوام نرذنده لك مقبول عد ايدان صفت ومزيت، فضله حكايه بيلمك ايله برارزده قوه خياله وتصويريه دن عبارت طوتولوردى. اوج آيلر كلديكى كى، خواجه لره ديه م، چونكه

علماي ظاهره، اشكال والوان اشياىك جزؤيت وظهورنده كى هالكيت وحدانيته فضله اهميت ويره رك حقايق اشياىك تبينى ارباب اختصاص اولان متصوفنه براقشار ايسده اساسده هيچ ير اختلاف اولمديقه شبهه يوقدر. تعبير آخرله دين جايل اسلام تزييه وتشبيك جمع ومزجى وبوندن حاصل اولان نقطه اعتدال حقيقت اوزرينه مبنيدر. ديمك كه حقيقت دين اسلام، وحدت وجود فكر جايلندن عبارت وتوحيد نامى حازدر. ذات بارى فصانده بو مبحث عربض وعميق تحايل اولونه چغندن شوراجقده يالكرز برقاچ سوزله اكتفا ايله ديرزكه: حكمت اسلاميه كوره اشياىك مرئى ومحسوس اولان الوان واشكال، اشياىك حقيقت وجودك ظايلدر. بو حقيقت «كلشى يرجع الى اصلاها» موجبجه وجوده راجع وجود ايسه حقدرد. لكن الوان واشكال ومحسوسيت دى برامرك تيجيه سيدر. امر حقدرد. امرااله حقدك غيرى اوصافله متصف اولماز، حقدك غيرى دكلدر. تعبير آخرله الوان، اشكال وسائر كى اسملرله تعريفه

چالان بر جوق معتبر! اوراق واسطه سيله اعتبار مالمز قيرلغه، اصحاب سرمايه تهديد ايديله رك اقراضدن منعه چاليدلجقدر.

غلبه كيمده قلاجق؟ ايشته صوك درجه مهم بر سؤال. بوسؤاله جواب ويرمك مشكلدر، بوتون طواهر، هر قوتك باقه وقومانيه سى انده اولديقتى كوسترمكده ايسده كنج ناظر منك حيت ومناقب وكنج توركيانك هر كى شاشيردان قوه ناميه سى ونصرة الله دن باشقه بر شى اولمايان موقعياتى مختلرك بازوى مقاومتى قيراجقنى اميد ايتكندن وانچمه يز. شهنيدر زا.ه فلبلى

احمد حلمى

سائل علميه

شيخ الاسلام افندى حضر تلى

وعظ وواعظلر

ذات على قاضى لانه كز به مجبول دكلدر كه عالم اسلامك [جوق يرلىنى بامال اجانب ايدن] انحطاطى بودينده اولمايان، بودينه كيرمه مسى لازم كلن سوريلره مبتدعانك، هر فصله تعميله باشلار. عقل ومنطقه، علم حكمته مغاير هيچ برماده يى حازر اولمايان، محض حكمت وسيرت اولان بومقدس دين، خواص نرذنده دكله سيله، عامه امت انده صفوت اساسيه سى غيب ايتش، همان همان بعض عبادات ومعاملاتدن عبارت بر صورت اولمشدى.

بوقاچت، بوجنايت، عامه امتك دكلدر. شيخ الاسلام افندى حضر تلى! امت بى كناه ومصومدر. بوتون مشوليت، دين كى قدسى ووجدانى بر امر عظيمده، رهبر لك ايتك اقتدار ومزيتى حازر اولمادقلى حالده، محضا جلب ميبشت وتدارك رفاه امله، امته رهبر اولمغه قالكيشانلرك وبوكا مساعده ايدنلرك در. امتى استبداد جاهل براقندى «دييوروز. لكن

ايتمشدر. ابتداسى اولديقتى كى ايدى دى دكلدر. دين موسوى وخريستيانلنك اشكال موجوده سى دى بو فكرده در.

«وحدت وجود» [Pantheisme] مسلكى اربابنه كوره بوعالم، جناب حقدك غيرى دكلدر. وشو حالده ازلى وابيدير.

دين اسلام، بو مسلكده جزؤى وبرا كنده صورتيه موجود اولان حقايق، اعتدال حيرت افزايله اساساً جامع اولوب ادراك انسانى نك تصور ايديله چكى هيچ بر حقيقتى خارجه بر اقامشدر. دين اسلام جناب حق اينچون «ولم يزل متكلاماً» دييور. شو حالده عالم مايه ونوعى قديم اولوب اشكال والوانى، ظهورات وحداني غير قديم وهالكدر. «سبحان الذى خلق الاشيا وهوعينا» حديث شريفى ده اشكال والوان، ظهور وبطون اعتباريله اشياىك مخلوق فقط مايه وحقيقى اعتباريله قديم ولايقتى اولديقتى عقللره طور غوثاق ويره چك بر احتوا و فصاحتله بيلدرييور.